

Examensarbete i fördjupningsämnet

Barndom och lärande

15 högskolepoäng, grundnivå

Musikens plats i förskolan

En kvalitativ studie om musiken i förskolan

The place of music in preschool

A qualitative study about music in preschool

Angela Jansson

Examen och poäng: Förskolläraryxamen 210hp

Datum för slutseminarium: 2024 – 11 – 05

Examinator: Erika Lundell

Handledare: Malva Holm Kvist

Abstract

Musiken har en tradition i förskolan och har därför en betydelse för de barn som befinner sig i våra förskolor såväl som för de pedagoger som arbetar där. Syftet med studien är att undersöka hur pedagoger beskriver att de använder musik, vad de ser för fördelar med att använda musiken och vilka möjligheter samt begränsningar som kan finnas. Studiens empiriska material bygger på intervjuer med fem yrkesverksamma pedagoger. Deras utsagor analyseras med utgångspunkt i sociokulturellt perspektiv.

Resultatet som framkom i studien är att musik används på olika sätt i förskolan och kan utifrån informanternas beskrivningar förstås som ett dagligt verktyg i förskolorna. Musiken beskrivs ofta i relation till ett lärande.

Nyckelord: Förskola, musik, redskap, sociokulturellt perspektiv och verktyg.

Innehåll

1. Inledning	5
1.1 Syfte och frågeställningar	5
2. Tidigare forskning	6
2.1 Musik som redskap och medel i förskolan	6
2.2 Musikens påverkan för barns utveckling och lärande	7
2.3 Sammanfattning	9
3. Teori	10
3.1 Det sociokulturella perspektivet	10
3.2 Social interaktion och lärande	10
3.3 Den proximala utvecklingszonen	11
3.4 Appropriering	12
3.5 Språket	12
3.6 Kulturella verktyg och artefakter	13
4. Metod	14
4.1 Urval	14
4.2 Genomförande	14
4.3 Etiska överväganden	15
4.4 Bearbetning av materialet och analysmetod	16
5. Analys	17
5.1 Musik i olika situationer med olika syften	17
5.2 Musik, resurser och redskap	20
5.3 Musikens betydelse för barns lärande	22
5.4 Musiken som ett redskap för barns utveckling	24
5.5 Brister och begränsningar som kan skapa utmaningar och svårigheter	28
5.6 Sammanfattning	29
6. Slutdiskussion	30

6.1 Kritisk metoddiskussion	32
6.2 Vidare forskning	33
Referenser	34
Bilaga 1	37
Bilaga 2	41

1. Inledning

Musik används ofta i förskolan samtidigt som det kanske inte alltid prioriteras lika högt som andra områden. Detta trots att studier visar att användandet av musik påverkar barns motorik positivt (Derri et al. 2001). Musik påverkar även utvecklingen av arbetsminnet, våra exekutiva funktioner, vilket innebär hur vi människor planerar och sedan genomför handlingar samt hur vi styr vår uppmärksamhet och koncentration. Utöver detta påverkas vår kognitiva flexibilitet, vilket avser vår förmåga att kunna skifta mellan två olika områden, exempelvis från siffror till bokstäver (Bayanova et al. 2022).

I Läroplanen för förskolan: Lpfö 18, lyfts det att utbildningen inom förskolan ska ge barnen möjlighet att uppleva, gestalta och kommunicera genom bland annat musik. Läroplanen för förskolan har även ett läroplans mål som nämner att förskolan ska ge alla barn förutsättningar att utveckla förmåga att skapa, uttrycka och kommunicera upplevelser, tankar och erfarenheter inom bland annat musik (Lpfö 2018, s. 9).

I förskolans läroplan nämns det att musiken, bland fler olika estetiska uttrycksformer, ska ha en plats i förskolan. Syftet med studien är därför att bilda ett perspektiv kring hur pedagoger beskriver sig använda musik, samt vilka fördelar och möjligheter pedagogerna upplever finns med att använda musik. Denna studie innehåller aspekter kring hur olika pedagoger beskriver sig arbeta med musik, vilka utmaningar och vilka fördelar de ser med att använda musik i deras verksamheter, samt vilket perspektiv de har angående musikens plats i förskolan i relation till de krav som finns utifrån.

1.1 Syfte och frågeställningar

Syftet med studien är att undersöka pedagogers perspektiv på musikens betydelse i förskolan och hur pedagogerna beskriver att de arbetar med uttrycksformen musik. Studien syftar också till pedagogernas upplevelser kring det finns med att arbeta med musik. Genom kvalitativa intervjuer med öppna frågor kommer följande frågeställningar undersökas:

- Hur beskriver pedagoger sitt arbete med musik i förskolan, i vilka situationer och på vilket sätt används musik?
- Vilka motiv och möjligheter kring användning av musik beskriver pedagogerna?

2. Tidigare forskning

I förskolan ska barnen ges möjlighet att utforska, uppleva, gestalta och kommunicera genom estetiska uttrycksformer så som musik. Musiken används som en metod för att främja barnens utveckling och lärande (Lpfö 2018, s. 9). I denna studie har jag valt att fokusera på musikens plats i förskolan och hur pedagogerna beskriver att den används, samt vilka möjligheter pedagogerna upplever att de har när de arbetar med musik. I denna del kommer jag att presentera tidigare forskning som behandlar de områden som är betydelsefulla för denna studie. I denna del har jag valt att inte ta med sidhänvisningar för de studier som presenteras för att jag har sammanfattat dessa studier i sin helhet.

2.1 Musik som redskap och medel i förskolan

I en fallstudie av Baret, M. Flynn och Welch (2018) som är gjord genom observationer. Syftet med studien är att få syn på musikens påverkan på barnfamiljer i Australien när barnen får engageras i musik under deras barndom. Studien visar hur det sker ett lärande och en utveckling genom undervisning inom musik och kommer fram till att musik påverkar barns generella utveckling, och bland annat barns identitetsutveckling. Studien visar hur det sker ett lärande och en utveckling genom undervisning inom musik och med denna anledning förespråkar de att musiken bör integreras under barndomen. Musiken kan användas som ett medel i att förbereda barnen inför deras kommande skolgång. Samspel i musiken kan vara förberedande (Baret, Flynn, & Welch, 2018). I en studie av S. Baret et al. (2021) som ger kunskap om olika arbetssätt inom musik till pedagoger som arbetar med barn i åldrarna 3–5 år. I studien framkommer det att musik tillför akademiska och sociala fördelar. Genom att integrera musik i sitt dagliga arbete så förbättras barnens musikaliska förmåga. Sång, rörelse och instrument är redskap som kan användas för att möjliggöra dagliga tillämpningar av musik. Genom repetition stöttas barnen i sitt individuella lärande. Genom att dela med sig av musik skapas en ingång till andra kulturer och andra tidsperioder. Musikaliska aktiviteter så som sång skapar utveckling och lärande hos barn (S. Baret et al. 2021).

Ehrlin (2012) har genomfört en kvalitativ studie på två musikförskolor i Sverige. Denna studie genomfördes via observationer och intervjuer för att undersöka musikens funktion i förskolan. Resultatet som framkommer genom studien visar att musiken påverkar barns kommunikativa utveckling, tillvägagångssätt i olika situationer och stöttar barnen i att sätta gränser. Musik som aktivitet och redskap fungerar som ett element i att skapa gemenskap och som ett hjälpmedel i att stärka den enskilda individen i en större grupp. Den enskilda individen i grupp övar på att lyssna in och rikta uppmärksamhet på den som står i centrum för stunden. Genom gemensamma

musikaliska aktiviteter skapas det en delaktighet i en grupp. Musiken har i dessa två förskolor ett pedagogiskt syfte i form av att förmedla glädje, gemenskap, språklig stimulans och utveckla barnens sociala förmåga (Ehrlin, 2012).

I en studie av Bendix – Benitez och Nimhagen (2021) undersöker de hur förskolepedagoger ser på musikens roll i förskolan och hur, när och varför pedagogerna använder musiken. Studien utgår ifrån semistrukturerade intervjuer som är en kvalitativ forskningsmetod. Studien resulterar i att musik beskrivs användas på olika sätt, men att musiken används som metod och ofta mot ett mål. Studiens resultat pekar på att musiken sällan används för musiken skull, för dess egenvärde, där den snarare används som ett redskap för att nå annat lärande (Bendix-Benitez & Nimhagen, 2021).

2.2 Musikens påverkan för barns utveckling och lärande

I en ”multiple – methods” studie av L. Rowe et al. (2023) undersöks språkliga färdigheter och musikens påverkan på språkets utveckling. I studien framgår det att genom musikaliska upplevelser påverkas barns medvetenhet kring språkets ”ljudmässiga sida”. Musikaliska aktiviteter kan stötta barn i att utveckla en fonologisk medvetenhet, vilket ger barn en djupare förståelse för rim, stavelser och språkljud. Musik kan vara ett hjälpmedel i ordförrådsinläring genom att introducera nya ord genom musiken såväl som andra viktiga språkkunskaper som är av vikt under ordförrådsinläringen. Musikaliska aktiviteter fungerar även som ett stöttande medel i att utveckla självreglering och turtagning. Genom att sjunga och spela upp bekanta låtar repetitivt hjälper det barnen att öva sig i att kunna fokusera och rikta uppmärksamhet och skapa ljud genom att forma ord av en sång eller skapa rytmen till en sång genom att göra ljuden själv. Användandet av musik på andra sätt än sång kan också påverka utvecklingen av kommunikationsförmågan. Görs musikaliska övningar i grupp övas även turtagning, där barnen kan få olika instruktioner som de ska följa. Detta kan sedan tas in i mönstret av kommunikation där turtagning är viktigt i form av att vara den som talar och den som lyssnar när någon annan talar. En musikalisk aktivitet kan vara att lyssna på musik vilket i sin tur kan uppmärksamma fonologiska strukturer som fokuserar på hur ljud används för att skilja på språkliga element, hur ljud organiseras inom olika språk, exempelvis stavelsestrukturer (L. Rowe et al. 2023).

Ito et al. (2024) har genomfört en observationsstudie där undersökningen har fokuserat på rörelse i samband till musik och hur detta påverkar barn. Denna observationsstudie är gjord i Japan för att undersöka rörelseaktivitet i samband med musik efter COVID-19 pandemin. Studien visar att rörelse till musik har sin påverkan på barns motoriska utveckling, då bristen

på rörelse kan leda till bland annat försvagad muskelstyrka och försämrad balans. Rörelse till musik kan vara dans och de fördelar dans för med sig är förbättrad muskelstyrka, framförallt den nedre delen av kroppen, alltså påverkas främst ben och balans av dans (Ito et al, 2024).

I en studie av Salvador Blasco – Magraner et al. (2021) som handlar om barns emotionella utveckling i förhållande till musik. I denna studie genomför de en undersökning på barn i åldrarna 3 – 12 år. Detta är en litteraturstudie där det har gjorts en systematisk kunskapsöversikt över studier som handlar om emotionell utveckling och hur användning av musik påverkar den emotionella utvecklingen med utgångspunkt i ett utbildningssyfte. Resultatet visar på musikens positiva påverkan på barns utveckling och att musiken bör användas mer än bara i undervisningstillfällen och de anser att musiken ska användas som ett redskap till att lära ut (Salvador Blasco-Magraner et al 2021).

I en fallstudie av Türkoğlu och Can Yaşar (2023) undersöks hur förskollärare använder sig av musik i sitt dagliga arbete i Turkiet. Studien visar att förskollärarna i studien använder sig främst av aktiviteter som innehåller sång, rytm och spel med musik. Förskollärarna använder sig också av rörelse och dans aktiviteter till musik, dock är sång det som används främst enligt denna studie. Kompetenser som utvecklas genom musik är auditiva färdigheter, den perceptuella förmågan och rytm. Musik av hög kvalitet i ett utbildningssyfte kan endast uppnås om förskolan och de som är verksamma i förskolan integrerar musikaliska aktiviteter i deras arbete. Musikaliska aktiviteter upplevs vara betydelsefulla när miljöerna är utformad på ett sätt där det främja lärande överlag, såväl som inom musiken (Türkoğlu & Can Yaşar, 2023).

En kvalitativ studie av Rosati (2024) gjord på 10 förskolor i Italien undersöker barns språkliga påverkan i samband med artistiska arbetssätt inom musik och sång. Metoden bestod av att förskolorna fick ut material som personalen arbetade med tillsammans med barnen, där detta material sedan utvärderades. Studien visar bland annat att språkutvecklingen såväl som kognitiv, emotionell och sociala förmåga främjas hos barn i åldrarna 0–6 år när de använder artistiska arbetssätt. Musik kan även stimulera barnens fantasi och kreativitet. I ett utbildningssyfte kan undervisningen upplevas som mer meningsfull när musik används. Genom att barn får möjligheten att samla erfarenhet inom musik stöttas deras emotionella utveckling. Karaktärer av olika slag som kan förekomma i sånger och sagor kan skapa en känsla av empati hos barnen för karaktärerna vilket påverkar den emotionella utvecklingen (Rosati, 2024).

2.3 Sammanfattning

De tidigare studier som presenterats ovan är relevanta för denna studie då de sammanfattar musikens påverkan på barns lärande och utveckling. Det som studierna har gemensamt är att alla presenterar hur musiken kan påverka barn på olika sätt genom användning av musik och att musiken kan användas på olika sätt för att uppnå olika syften. Ehrlin (2012) presenterar i sin studie att musiken kan skapa en sorts gemenskap i olika situationer och S. Barrett et al. (2021) presenterar på likande sätt att musik kan stötta barns individuella lärande. Dessa resultat blir relevanta för denna studie eftersom de lyfter vikten av att använda musik och hur användningen påverkar barns lärande och utveckling. Den tidigare forskningen kan sedan relateras till informanternas beskrivningar kring hur de använder musiken, samt vilka fördelar och möjligheter som finns i användningen av musik. De presenterade studierna kan på så sätt ge oss en djupare förståelse för musikens betydelse i förskolan.

3. Teori

Nedan presenteras studiens teoretiska utgångspunkter som används som analytiska perspektiv i analysen av det empiriska materialet. Frågeställningarna kommer analyseras genom det sociokulturella perspektivet. Perspektivet har valts eftersom musik beskrivs av de verksamma pedagogerna som en social praktik vilket kan relateras till det sociokulturella perspektivet. Begreppen som kommer användas i analysen är *social interaktion* och främst *sekundär socialisation*. Även *den proximala utvecklingszonen*, *appropriering*, *språk* och *kulturella verktyg och artefakter* och presenteras i denna del. De kommer att användas för att analysera förskollärarnas beskrivningar av hur de ser på musikens användning och hur musiken i förskolan kan förstås utifrån detta perspektiv. Begreppen kommer analysera dels, hur musiken beskrivs som ämne, dels i förhållande till lärande, utveckling, möjligheter och begränsningar som beskrivs av respondenterna på olika sätt.

3.1 Det sociokulturella perspektivet

Denna teoribildning grundar sig hos filosofen Lev Vygotskij men har kommit att utvecklas ytterligare av andra forskare. Det sociokulturella perspektivet innefattar en förståelse för lärande som konstruktivistiskt, alltså att kunskap skapas i sociala sammanhang (Benedroth Karlsson, 2020, s. 17). Det sociokulturella perspektivet handlar om hur den enskilda människan lär sig genom gruppkonstellationer. Det handlar också om hur dessa individer och grupper intresserar sig och utnyttjar fysiska och kognitiva resurser. Mer sammanfattat så innefattar det sociokulturella perspektivet samspel mellan grupp och individ. Människan utvecklas i samspel med andra människor och de personer man samspelar med hjälper en oavsiktligt att förstå omvärlden (Säljö, 2014, ss. 13-66). Inom detta perspektiv så är begreppen *redskap* och *verktyg* betydelsefulla, då de har en speciell och teknisk betydelse och kommer beskrivas djupare (Vygotskij 1934/1986 se i Säljö, 2014, s.20).

3.2 Social interaktion och lärande

Samspelet skapas genom kommunikation och språkanvändning vilket skapar en direktkoppling mellan barnet och dess omvärld (Tulviste 1991 se Säljö, 2014, s.67). Språket är ett praktiskt redskap och blir viktigt för att kunna dela med sig av erfarenheter såväl som att utveckla kunskaper. Genom kommunikation, tänkande, deltagande och bidragande i situationer av samspel är så vi skapar tankar och uppfattningar av världen vi lever i (Säljö, 2014 s.232–233). Kommunikation ger människan förutsättningar för att kunna anamma och behålla kunskap samt information som vi sedan byter med varandra i samspel (Säljö, 2014, ss. 35-37). I sociala interaktioner och kommunikation kring händelser skapas delaktighet för barnet och i dessa

situationer påverkar barnets förståelse för uppfattningar och händelser som finns i deras omgivning. Sociala interaktioner förser barn med intellektuella redskap. Social interaktion handlar om att individer bildar sig en förståelse för var och när sociala beteende ska användas beroende på olika situationer man ställs inför (Säljö, 2014, ss. 67,130).

Social interaktion innehåller dels *primär socialisation* och *sekundär socialisation* (Berger & Luckmann 1966 se i Säljö, 2014, s. 40). Primär socialisation sker i ett mindre sammanhang, vilket innefattar en mindre gemenskap som exempelvis, familj. I dessa sammanhang skapas en mångsidig relation i samspelet inom denna mindre krets. Inom den primära socialisationen är den vuxne guidande och kommunikativ i situationer med hjälp av att dela med sig av tidigare erfarenheter och kunskaper. Lärande sker inom denna socialisation på ett osynligt sätt tillskillnad ifrån den sekundära socialisationen (Säljö, 2014, ss. 40-41)

Sekundär socialisation innefattar större sammanhang vilket kan vara institutionaliserade miljöer, så som skolan där lärande sker på andra sätt än inom den primära socialisationen (Säljö, 2014, ss. 40-41). Lärande i institutionella miljöer är språkliga, där skolan och förskolan har ett arbetssätt som använder det verbala språket, läser, skriver och förmedlar åsikter, tankar och kunskap genom kommunikation på olika sätt (Säljö, 2014, ss. 155, 235). I denna socialisation finns ingen mångsidig relation till institutionen, vilket påverkar förståelsen för individen i en pedagogisk situation. Skolan som institution har lärande och undervisning som mål, vilket påverkar kontakten som görs med kunskap och färdigheter (Säljö, 2014, ss. 40-41).

3.3 Den proximala utvecklingszonen

Säljö beskriver Vygotskijs tanke inom det sociokulturella perspektivet som att människan ständigt är under utveckling och förändring. I varje samspelssituation har människan möjlighet att ta till sig kunskap, se nya mönster och möjligheter. Människan ses inte som en varelse som redan behärskar och besitter kunskap, snarare att människan är på väg mot nya kunskaper och med hjälp av tidigare erfarenhet så möjliggör det redskap för att nå dessa nya kunskaper. De erfarenheter som kommit av den kunskap som åstadkommit, används för att agera i nya sociala praktiker (Säljö, 2014, ss. 119-120). Den *proximala utvecklingszonen* betraktas dels som det mellanrum mellan vad som individuellt kan uppnås på egen hand, dels det som kan uppnås tillsammans med någon annan med hjälp av handledning och samarbete (Tharp & Gallimore 1998 se i Säljö, 2014, s. 120). Kunskap är inget som redan besitts utan är något som används i en individs vardagliga agerande. När individer tar del av resonemang och handlingar i sociala praktiker leder det till att resonemangen uppdagas och förstås, vilket i sin tur resulterar i att de genomförs på egenhand, utan handledning. Inom det sociokulturella perspektivet kallas detta

för kunskaps- och färdighetstradering. En individ påverkas av miljön såväl som omgivningen, eftersom omgivningen förser en med upplevelser och aktiviteter som resulterar i erfarenheter och detta påverkar utvecklingens riktning (Säljö, 2014, ss. 121-125).

3.4 Appropriering

Appropriering innebär att människan använder intellektuella redskap för att utveckla kunskap kring ett fysiskt redskap, där dessa redskap kan användas till olika syften och situationer. Inom appropriering anses inte färdigheter som helt bemästrade, där begreppet snarare förklarar en process av ett lärande kring att lära känna redskap och sedan ta till sig kunskap för hur dessa redskap kan användas med hjälp av erfarenhet. Kunskap av redskapen kommer påverka individens förståelse och sätt att agera. Olika färdigheter approprieras i olika miljöer där det både finns ett medvetet lärande och ett omedvetet. Skolans miljö förmedlar kunskap kring ”abstrakta begreppsvärldar” tillskillnad ifrån de vi möter, vilket leder till att barnet lär känna kunskaper och färdigheter utöver det som bemöts under dagen (Säljö, 2014, ss. 152,154). Människan anpassas till omgivningen, vilket tydliggörs i människans sätt att utvecklas och i det lärande som tillkommer utefter vad omvärlden erbjuder (Säljö, 2014, ss. 35-37). Skolan ger alltså barnen möjlighet att bekanta sig med vetenskapliga begrepp och i andra miljöer och sammanhang bekantas barnet med vardagliga begrepp som kommer i våra handlingar. De abstrakta vetenskapliga begreppen introduceras och sedan skapas en förståelse för de och hur dessa begrepp kan användas medan de vardagliga begreppen kan används utan att vara bekant med deras betydelse (Vygotskij 1986 se Säljö, 2014, s. 154).

3.5 Språket

För att bli en sociokulturell varelse är det av vikt att lära sig kommunicera. Vår emotionella, kognitiva och kommunikativa utveckling påverkas av omgivningens utmaningar och förutsättningar. Genom kommunikationen blir människan delaktig i mänskliga aktiviteter och kommunikationen formar både oss själva, såväl som andra (Säljö, 2014, ss. 88-89). *Språket* används för att skapa mening och fungerar som ett sätt att kunna uttrycka kunskap, insikter och förståelse. Med hjälp av olika begrepp kan människan synliggöra likheter och skillnader såväl som att det är ett hjälpmedel i hur vi ska förhålla oss till begreppen i olika kontexter. Begrepp och kategorier skapar förutsättningar för att ta emot och bibehålla kunskap och information. Dela med sig av erfarenheter möjliggörs av språket eftersom vi kan kommunicera detta med andra och på så sätt utbyts kunskap, information och färdigheter mellan människor. Genom att kunna såväl utföra som att kommunicera handlingar möjliggörs ett tillvägagångssätt till att kunna bilda och överföra färdigheter och kunskap. Människan samlar erfarenhet och genom

erfarenhet förändras ens uppfattning av omvärlden där språket är ett tydligt sätt att möjliggöra detta (Säljö, 2014, ss. 34-35).

3.6 Kulturella verktyg och artefakter

Genom samspel med vår omvärld tar vi till oss idéer, värderingar, kunskaper och annat och det är detta som utgör begreppet *kultur* (Säljö, 2014, s. 29). Inom det sociokulturella perspektivet hör intellektuella och fysiska redskap samman med sociala praktiker, där lärande grundar sig i hur samhället fungerar. Intellektuella och fysiska redskap möjliggörs genom fysisk och kommunikativ kännedom (Säljö, 2014, ss. 155, 235). Fysiska redskap, alltså olika verktyg som människan använder sig av utgör de *artefakter* som finns inom kulturen. Detta kan vara exempelvis artefakter för mätning, vägning, informations- och kommunikationsteknologi osv (Säljö 1999a se i Säljö, 2014 s.29). Dessa intellektuella och fysiska artefakter bevisar förmågan människan besitter där kunskap och insikt finns i de artefakter vi samlat genom erfarenheter som kommit till vidare användning. Kulturer, samhällen och historia präglar barnets samspel med omvärlden och påverkar de förutsättningar som utgör socialisationen. Det som skiljer sig åt i dessa aspekter är hur barnet ska agera och bete sig i olika situationer i förhållande till olika miljöer barnet befinner sig i. Inom det sociokulturella perspektivet tar människan till sig färdigheter, förståelse och kunskap som delges via kulturen. Miljöer och samhällens olikheter påverkar den utveckling som sker genom handlingar, samspel och det uppförande som kommuniceras genom kultur (Säljö, 2014, ss. 30-68). Människan är en kulturvarelse och samspelar i vardagen där artefakter kan vara ett hjälpmedel i att utveckla vår tankeförmåga (Hutchins 1995; Säljö 1995a se i Säljö, 2014 s.17).

4. Metod

Denna studie utgår ifrån en *kvalitativ metod*. Detta är en metod som tillämpas om intresset för studien ligger i innebörder och meningar kring vad människor upplever, känner och tolkar (Geertz 1973 se i Alvehus, 2023, s. 20). Med denna anledning har jag valt att använda mig av den kvalitativa metoden eftersom jag vill undersöka pedagogernas perspektiv på musikens betydelse i förskolans verksamhet. Jag vill därmed ta till mig deras upplevelser och tankar inom kontexten för förskolan.

En del av den kvalitativa metoden är *intervjuer*. Intervjuer syftar till att få reda på en annans persons tankar och känslor kring ett visst ämne. Genom intervjuer kommer vi också åt åsikter och erfarenheter (Alvehus, 2023, s. 112). Jag vill genom denna undersökning ta reda på hur pedagogerna beskriver hur musiken används i verksamheterna de är verksamma i.

4.1 Urval

Ett *urval* görs när man bestämmer vilka som ska vara delaktiga i undersökningen till studien. Genom att göra ett urval bestämmer du vilka som ska intervjuas. Ett *strategiskt urval* har gjorts till denna undersökning. Ett strategiskt urval innebär att jag har valt vilka det är som ska intervjuas och vara en del av undersökningen (Alvehus, 2023, ss. 96-97). Jag gjorde ett urval genom att använda det personliga kontaktnät jag sedan tidigare etablerat. Jag har valt att intervju fem olika personer där alla är/har varit yrkesverksamma i förskolan. Fyra av dessa personer är fördelade på tre olika förskolor.

4.2 Genomförande

Tidigare nämnde jag att jag använde mig av mitt personliga kontaktnät, vilket jag gjorde för att känna mig bekväm med att vara på en intervju med någon som jag redan hade ett ansikte på, snarare än att ha en intervju med någon helt främmande. Jag gjorde även detta val för respondenterna i intervjuerna, med samma tanke om att skapa en bekväm miljö för de att diskutera detta ämne med mig som de också hade ett ansikte på sedan tidigare. Grundtanken till att rekrytera informanter som jag träffat sedan innan var för att inte skapa en påtvingad situation, detta sätt känns för mig mer naturligt och lättsamt.

Intervjuerna tog alla olika lång tid, någon intervju varade knappt 10 minuter medan andra varade i över 40 minuter. Jag upplevde att det inte var helt bekvämt med intervjuerna och denna känsla uppstod mest i samband med att intervjuerna spelades in. Den obekväma känslan underlättades mycket av att alla intervjuerna genomfördes fysiskt, jag träffade alla jag intervjuade, vilket jag upplevde gav en lättsammare stämning. Anledning till att någon av

intervjuerna blev så kort tror jag beror på att informanten var obekväm med att intervjun spelades in, den obekväma känslan som uppstod inledningsvis fortsatte under intervjun och jag valde att inte ”pressa” utan avsluta när jag upplevde att informanten inte hade mer att tillägga.

Under själva genomförandet av intervjuerna använde jag mig till en början av generella och öppna frågor och sedan fortsatte jag med mer specifika frågor kring ämnet musik. Efter de genomförda intervjuerna så laddades inspelningarna av det insamlade materialet upp på Malmö Universitets server.

4.3 Etiska överväganden

I min studie har jag tagit hänsyn till Vetenskapsrådet som skriver om God forskninged. God forskningsed innehåller etiska förhållningssätt kring hur forskning bör bedrivas. Jag har tagit hänsyn till dessa i min studie på olika sätt, vilket jag presenterar nedan.

Under studiens gång har jag tagit hänsyn till Vetenskapsrådets riktlinjer som innefattar *informationskravet*, *samtyckeskravet*, *konfidentialitetskravet* och *nyttjandekravet*. De forskningsetiska kodex påpekar att under genomförandet undvika risker och designfrågor, och till sist efter genomförandet som syftar till publiceringen och hur det insamlade materialet förvaras. Dessa kodex beskriver hur forskaren gör innan forskningen genomförs, alltså information och att samla in samtycke ifrån deltagarna. *Individskyddskravet* beskrivs i samband med att forskning är angelägen för samhället, eftersom det kan leda till förbättringar och andra tankesätt. Individer som medverkar i forskningen ska inte heller ta skada eller utsättas för kränkandebehandling (Vetenskapsrådet, 2017).

De pedagoger som medverkat i studien har fått ta del av en samtyckesblankett där de läst om studiens syfte, tillvägagångssätt och utgångspunkter samt vad deras rättigheter är i deltagandet. Samtyckesblanketten delades med informanterna innan intervjuerna ägde rum för att ge de möjlighet att noggrant läsa igenom den, samt gav detta de tid till att avgöra om det ville medverka eller inte. När informanterna bestämt sig för att vilja delta gavs samtycket verbalt, genom att muntligt samtycka i ljudupptagningen på själva intervjutillfället. I blanketten framgick det att deltagarna är anonyma, vilket skapar en betydligt mindre risk för att utsättas för både skada och kränkande behandling, eftersom deltagarna inte går att identifiera. Efter att allt material samlats in via ljudupptagning på Zoom har detta material lagrats på Malmö Universitets server och förstöras när arbetet är godkänt och därmed färdigt, detta informerades även respondenterna om i samtyckesblanketten. De enda som får tillgång till/kan begära det insamlade materialet är jag, min handledare och min examinator vilket också informerades om

i samtyckesblanketten. Respondenternas medverkande används endast för studiens syfte och de har informerats om att de när som helst kan avbryta sin medverkan i studien. Informanterna meddelades även att namn på personer och på platser anonymiseras i studien och därför inte går att identifiera.

4.4 Bearbetning av materialet och analysmetod

Efter att jag samlat in det relevanta materialet via ljudupptagning på Zoom så lyssnade jag på inspelningarna. Under tiden jag lyssnade på inspelningarna så skrev jag ner det som sades vilket också kallas för transkribering. När jag lyssnat på och transkriberat alla intervjuer så letade jag efter gemensamma mönster och upprepande situationer för att skapa en generell bild. I uppbyggnaden av intervjufrågorna fanns det redan ett mönster där frågorna fokuserade just på bland annat, musikens påverkan på lärande, utveckling, utmaningar och svårigheter och hur musiken används. En tematisk analys innebär att mönster och teman tydliggörs under arbetet med det insamlade materialet (Braun & Clarke, 2014, s. 78) och detta inspirerade mig i arbetet med att organisera och tydliggöra materialet. Under tiden jag hittade dessa mönster så såg jag också teman i det respondenterna beskrev och kom därför fram till följande teman; hur musik används i olika situationer, vad för resurser/tillgångar respondenterna beskriver att de har, musikens roll för lärandet, musiken påverkan på barn och dess betydelse för barns utveckling, och till sist utmaningar och svårigheter som upplevs av respondenterna.

Under själva analysarbetet lyssnade jag efter hur respondenterna pratade om musik och hur de beskrev sitt arbete i verksamheten. Detta för att få syn på deras tankar och åsikter i samband med hur de formulerar och uttrycker sig. Jag sållade i materialet för att komma åt de punkter som var relevanta för syftet med själva undersökningen.

5. Analys

I denna del kommer jag synliggöra informanternas beskrivningar av musik och kommer presentera hur musik använts i olika situationer, vilka tillgångar respondenterna beskriver att de har, hur respondenterna ser på musik i förhållande till barns lärande och utveckling, samt vilka utmaningar som finns med att använda och arbeta med musik. I denna del av studien kommer jag att presentera det material jag fått fram via intervjuerna som jag anser är relevant för syftet och frågeställningarna. Detta material kommer i denna del relateras till både tidigare forskning och teori.

5.1 Musik i olika situationer med olika syften

Respondenterna beskriver att de använder musik flera gånger i veckan på de olika förskolorna. De beskriver att sång var det som användes mest i flera olika situationer, bland annat i samlingar såväl som i samband med tröst, dans och rörelse. Informanterna beskriver sångsamlingar som ett ofta förekommande inslag i verksamheten.

Vi har haft väldigt mycket sångsamlingar. Ett exempel är att man har en yngre och en äldre barnavdelning och varje fredag, innan lunch så möts man och sjunger tillsammans. Då kan det vara så att jag har bestämt alla sångerna, en annan gång kan det vara ett sånghus där man drar ett kort med bilder där barnen kan associera fritt, ibland är det önskesånger, ibland är det om något tema, man blandar in nya sånger och så gamla.

I studien av Ehrlin (2012) beskriver forskaren att musikaliska aktiviteter används som ett redskap i att skapa gemenskap eftersom musik kan vara ett medel för att skapa delaktighet genom att involvera en grupp i en gemensam aktivitet (Ehrlin, 2012, s. 145). I exemplet ovan blir tydligt att samlingar används som ett tillvägagångssätt för att skapa ett möte mellan barnen på de olika avdelningarna tillsammans med pedagogerna. Detta är en beskrivning av en social interaktion och även en sekundär socialisation, där barnen möts i ett större sammanhang eftersom exemplet ger en bild av att barnen möts i gemensamma samlingar (Säljö, 2014, ss. 40-41). I exemplet nämns att de arbetar med sångsamlingar och använder en metod där barnen får associera sånger till bilder. Detta kan förstås med utgångspunkt i appropriering av intellektuella redskap som används i olika syften (Säljö, 2014, ss. 152, 154). I beskrivningen blir det tydligt att barnen får använda sina intellektuella redskap för att kunna göra associationer till bilderna. Det träder även fram i beskrivningen att samlingar överlag skapar ett möte med demokrati där barnen får möjlighet till att vara med och bestämma vilka sånger som ska vara en del av deras samling. I sångsamlingarna kan det tolkas som att en gemenskap uppstår där det beskrivs att

barnen möts och deltar tillsammans med pedagogerna. Informanten beskriver att barnen får tolka och använda sin fantasi i exemplet ovan och detta kan förstås som att barnen erbjuds en möjlighet att få utveckla sin fantasi och tolkningsförmåga.

Spontana sångstunder förekom också under dagarna på förskolan och detta beskrevs av en informant på detta sätt:

Vi använder musiken på många olika sätt i vardagen, både på sångstunder och när barnen får dansa och lyssna på musik. Ibland blir det spontant som till exempel när man sitter och väntar på mat.

Detta var något som flera av respondenterna beskrev, att de vände sig just till musiken i många situationer av väntan. Ehrlin (2012) beskriver att musiken kan användas som ett redskap i att rikta uppmärksamhet (Ehrlin, 2012, s. 145). I denna situation beskrivs det att musiken, specifikt sången används som ett redskap i att avleda barnen och istället riktas barnens uppmärksamhet ifrån väntan till sången. I förskolans miljö finns en typ av kultur som inte finns exempelvis hemma och i dessa sammanhang där andra slags samspel sker påverkar individen i förhållande till hur individen ska agera i en situation (Säljö, 2014, ss. 30-68). Genom olika redskap kan barnen guidas i deras handling och i det givna exemplet tydliggörs att sången används som ett guidande redskap för att påverka barnens beteende.

Musiken kan som sagt användas som ett guidande redskap för att påverka barns beteende och en informant beskrev att sången användes i situationer där barn inte kunde somna och i andra situationer där de behövde tröst. Denna beskrivning framställer musiken som vägledande i att få tröst, där respondenterna beskrev musik som ett fungerande arbetssätt att trösta. Däremot tog en annan respondent upp att musik i samband med rörelse fungerar som ett redskap i att skapa en stämning. Musiken blir ännu en gång ett redskap och i denna situation används det för att lugna, uppmuntra och stötta barnet i behov. Detta tas också upp i Rosatis (2024) studie där musiken stöttar barns emotionella utveckling och i detta fall beskrivs det som en form av tröst (Rosati, 2024, s. 99). I beskrivningen av att använda musik som ett sätt att skapa en stämning pekar också på att det används som ett redskap i barngruppen. Inom appropriering beskrivs begreppet intellektuella redskap användas för att utveckla kunskaper kring fysiska redskap som individer sedan lär sig använda på egenhand i olika situationer med olika ändamål (Säljö, 2014, ss. 152, 154). I exemplet upplevs det som att sången används som ett fysiskt redskap för att trösta barnen och detta skulle kunna bli barnens egna tillvägagångssätt för att hantera sina egna känslor och trösta på egenhand. I en studie av Salvador Blasco-Magraner et al. (2021) gav

resultatet att musik har en påverkan på barns emotionella utvecklingen och borde användas i större grad (Salvador Blasco-Magraner et al. 2021 ss. 1, 24).

5.2 Musik, resurser och redskap

Något som framkom i intervjuerna var att respondenterna har olika tillgång till instrument och andra musikmaterial på de olika förskolorna. Flera av respondenterna nämner att de använder sig av materialet ”sångpåsar” i samband med samlingar för att involvera barnen ytterligare. Dessa påsar innehåller olika typer av föremål och bilder som kan förknippas med en sång, exempelvis en hammare som går att koppla till låten ”Jag hamrar och spikar, jag bygger en bil”. De instrument som några av respondenterna beskriver att de har tillgång till är äggmaracas, xylofon och annat. Materialet nämner vissa respondenter att de har tillgängligt för barnen medan vissa inte har det.

Det var många respondenter som beskrev att de, trots bristen på färdigt musikmaterial hittade andra material som fungerade som instrument. En respondent återberättade ett minne av att skapa instrument.

Jag har använt mig väldigt mycket av trummor, jag trummar på vad som helst, rytmar så att säga. En liten tjej från Afghanistan hon gjorde en grej som jag aldrig kommer glömma som jag använt mig av. Hon tog med sina små, små fingrar, tog hon duoplöklossar och satte på pekfinger och tumme och sen klickade hon de som kastanjetter.

Informanterna beskrev att de alltid kunde använda musiken då de hade rösten nära tillhands och därför uttryckte de att de inte behövde så mycket mer. Exemplet ovan visar att det inte behöver finnas gränser för användandet av musik då du kan skapa musik på nästintill vad som helst. I Rosatis (2024) studie nämns det att rytm stimulerar barns fantasi och kreativitet (Rosati, 2024, s. 89). Detta blir tydligt i exemplet där barnet beskrivs använda sin fantasi för att tillverka sin egen version av kastanjetter.

Vidare framkom också av intervjuerna att oplanerade sångstunder förekom, exempelvis nämnde en av informanterna att barnen ofta själva tog initiativ till musicerande.

Oplanerade sångstunder kan det vara ofta att barnen söker sig till det och att någon börjar sjunga en sång när vi kanske är ute och då kan oftast många hänga på och då blir det en oplanerad sångstund. Och musiklådan med instrumenteten att om ett barn går dit och börjar spela på det här ägget så kanske fler drar sig dit och samlas och spelar musik tillsammans.

Detta exempel kan tolkas som kunskaps- och färdighetstradering, där barnen är en del av en handling i en social praktik med instrumenten och när barnen samlas kring instrumenten genomförs denna handling på egenhand där de spelar musik gemensamt. Den sociala praktiken innefattar samspelssituationer vilket sker i utforskandet av materialet eftersom det leder till att

barnen samlas (Säljö, 2014, ss. 121-125). Tillgängligt musikmaterial kan därför skapa möjligheter som gynnar barnens gemensamma utforskande av materialet. Det sker även ett utforskande såväl som ett lärande i att använda instrumenten som de har tillgång till. Många av respondenterna lyfte just att tillgängligt material bidrog till att barnen samlades dels med varandra för att använda instrumenten, dels i samband med samlingar där musikmaterial skulle användas. Detta kan relateras till begreppet appropriering där individer använder sina intellektuella redskap för att kunna utveckla kunskap kring fysiska redskap (Säljö, 2014, ss. 152, 154). I detta exempel blir det tillgängliga materialet utforskat dels i samspel, dels med hjälp av tidigare kunskaper för att fysiskt kunna använda instrumenten. De respondenter som beskrev att de inte hade tillgängligt musikmaterial i deras lärandemiljöer upplevde att de saknade det eftersom möjligheten för barnen att självständigt utforska och undersöka blev begränsat. I Ehrlins (2012) studie tydliggörs att musik som aktivitet skapar gemenskap och delaktighet. Denna studie redogör att musiken kan användas i en barngrupp för att rikta uppmärksamhet och musiken påverkar barns sociala förmågor (Ehrlin, 2012, s. 145). I denna situation beskrivs musikmaterial fånga barnens intresse och kan därför tolkas bli ett redskap som pedagogerna använder för att rikta barnens uppmärksamhet. Den beskrivna situationen fångar barnens uppmärksamhet genom de olika musikaliska redskapen så som musiklådan, sång och instrument. Detta kan relateras till gemenskapen som skapas bland barnen då det beskrivs att de samlas kring musiken.

5.3 Musikens betydelse för barns lärande

Alla respondenter tyckte att musikens roll var väldigt betydelsefull för förskolan men beskrev detta på olika sätt. Den var betydelsefull eftersom respondenterna såg många fördelar med att använda och integrera musik i vardagen dels på pedagogernas initiativ, såväl som barnens.

Hos de yngre så, har de ingenting att göra eller säga så kanske de visar med kroppsspråket att ”åh vi vill sjunga imse vimse spindel”, genom att visa då att de vill göra spindelrörelsen.

I detta exempel beskrivs barnen visa ett intresse för att sjunga genom att tydliggöra detta med hjälp av sitt kroppsspråk. Barnens tidigare erfarenhet av sången visas genom rörelserna respondenterna återberättar att barnen gör.

Respondenterna beskrev att musiken spelade stor roll för både verksamheten och för barnen. Några respondenter nämnde däremot att musiken används mindre hos de äldre barnen och en anledning till detta kan vara för att musik inte passar till det barngruppen arbetar med just nu, eller att musik uppskattas mer hos de yngre barnen. I Vygotskjis teori om den proximala utvecklingszonen tar individer hjälp av sina tidigare erfarenheter (Säljö, 2014, ss. 119-120). Detta exempel visar att barnen tar hjälp av sina tidigare erfarenheter av imse vimse spindel, för att visa att de vill sjunga en låt genom att visa de tillhörande rörelserna till låten. Språket spelar en central roll för att kunna dela med sig av erfarenheter och kunskaper i samspel med andra (Säljö, 2014, ss. 34-35). Detta blir tydligt i exemplet ovan, där musiken påverkar det språkliga lärandet. Exemplet ger perspektivet att ett språk, det kroppsliga språket, används för att kunna förmedla ett önskemål om en sång. Det behärskade språket skapar möjligheten till att kunna dela med sig genom erfarenheter och kunskaper kring sången för att förmedla önskan om att få sjunga sången imse vimse spindel.

Informanterna beskrev att musiken hade en stor betydande roll för barnen och för deras lärande. De beskrev många olika sätt där musiken var ett bra forum att vända sig till i lärandesituationer. En informant beskrev musiken i relation till lärande på detta sätt.

Musiken tangerar nästan alla andra ämnen för du har matematiken, rytmen bygger på det matematiska. Och sen språkmässigt så är det ofta, musiken är en ingångsport till, till exempel svenska och till uttal, du har barn som inte pratar rent men sjunger rent. Sen är det också minnesträning, att kunna många sånger och att kunna känna igen dur och moll...

I exemplet ses musik som ett verktyg i att förmedla kunskap. Musiken kan ses som en öppning till att skapa sig en förståelse för annat som exempelvis matematik och språk. Genom det

perspektiv som beskrivs skulle musiken kunna ge barnen en djupare förståelse i deras språkutveckling (L. Rowe et al, 2023).

Alla respondenter beskrev att sång var det som de använde mest hos de yngre barnen. En respondent redogör för att de yngre barnen använder sången, ibland innan det verbala språket.

Yngre barnen, det är mycket att de ska lära sig prata. Sjungandet, det är ju de som aldrig säger någonting i en samling men sjunga kan de och kan melodier och sånt men de kan inte prata, men det snappar de upp och jag tänker att det gynnar barnet i det långa loppet. Sjunga är viktigt.

I den här situationen ges ett exempel på barn som stöttas i sitt individuella lärande, där barnet uppfattas ha tagit till sig musiken och sången snarare än det verbala språket. Detta tas också upp i studien av Barrett et al. (2021) där barns individuella lärande påverkas av repetition och arbetssätt (S. Barrett et al. 2021, s. 7). Inom teorin om den proximala utvecklingszonen spelar miljö och omgivning en stor roll för vilken riktning utvecklingen kommer ta (Säljö, 2014, ss. 121-125). I detta exempel kan det tänkas att miljön har en påverkande roll i beskrivningen kring att sången behärskas mer än det verbala språket. Detta kan vara ett resultat av en tillåtande musikalisk miljö och påverkan av omgivningen. Omgivningen kan ha gett de barn som inte alltid använder det verbala språket upplevelser och aktiviteter som har påverkat barnets riktning och i detta fall har denna riktning tagits gentemot sång.

5.4 Musiken som ett redskap för barns utveckling

Respondenterna beskrev att de upplevde att användandet av musiken påverkar barnen positivt och att barnen blir glada och visar nyfikenhet kring ämnet. Respondenterna upplevde att barnen utvecklades på olika sätt genom musiken, där respondenterna beskrev bland annat motorisk, språklig, emotionell, intellektuell utveckling och att barnens självförtroende påverkas. Att musiken kan påverka barnens språkutveckling var något alla respondenter tog upp i intervjuerna. En respondent säger exempelvis:

Musiken är väldigt betydelsefull i förskolans verksamhet för att, ja men den kan ju både främja barnens språkutveckling då när vi sjunger och lyssnar på sånger för då lär sig barnen nya ord och nya fraser vilket kan gynna deras språkutveckling. Och de lär sig kanske nya ord så deras vokabulär blir större. Och barnen som kanske har svårt att uttala vissa ord kanske också utmanas där och lär sig.

Det enskilda barnets sätt att kommunicera med ljud och rörelser påverkar den språkliga förmågan när det verbala språket inte behärskas än (Ehrlin, 2012, ss. 144-145). Att bli introducerad till nya ord genom musiken kan ses som ett hjälpmedel vid ordförrådsinläring (L. Rowe et al. 2023). Några av respondenterna beskrev även musiken som en ingångsport till språk och att barn ibland är med och sjunger och använder musiken innan de behärskat det verbala språket. Genom detta exempel används musiken som ett redskap för barns språkliga utveckling, dels som en möjliggörande faktor i att ge barnen chansen till att få höra nya ord och fraser, dels som ett tillfälle att få testa nya främmande ord och fraser.

En respondent beskriver även barnens motoriska utveckling och hur den utvecklas i olika situationer.

Deras motoriska utveckling, speciellt då när vi kanske dansar framför smartboarden och de lär sig röra sig till musiken och de tränar sina finmotoriska färdigheter. Och det är väl också även när vi använder instrumenten, man använder ju händerna och kroppen genom att dansa eller spela instrument. När man har dessa sånger, där är ofta rörelser till barnens sånger att krokodilen är stor och tjock och fet.

Musiken i en situation som denna kan tolkas bli ett hjälpmedel i att skapa rörelse bland barnen. När respondenten beskriver att barnen vill dansa till musik kan detta förstås som att barnen upplever en rörelseglädje kring det. I en studie gjord i Japan lyfter de att rörelse till musiken påverkar den motoriska utvecklingen (Ito et al. 2024 s.7). Utifrån det angivna exemplet beskrivs användningen av stora motoriska färdigheter i form av dans med hela kroppen, såväl som

mindre motoriska färdigheter när barnen spelar på instrumenten eller gör rörelser med sina händer till sånger.

Informanterna beskrev även situationer då musik användes i andra syften, för att skapa en viss stämning.

Ibland projicerar vi upp på väggarna, man kopplar från paddan och det kan också vara musik. Ibland när vi kommer in kanske före lunch någon gång och liksom bara för att varva ner. Så kan vi projicera upp ett akvarium med en lugn musik och det har en väldig påverkan på lugnet.

I en social interaktion skapar sig individer förståelse för var, när och vilka sociala beteenden som passar i olika situationer (Säljö, 2014, ss. 67, 130). I detta exempel beskrivs musiken användas för att skapa en stämning, ett lugn, vilket blir ett sätt för barnen att öva ett socialt beteende där de behöver vara lugna. I studien av Türkoğlu och Can Yaşar (2023) nämner de att rörelseaktiviteter till musik kan utveckla kompetenser som den perceptuella förmågan m.m, vilket innebär bland annat förmåga att kunna orientera sig rumsligt (Türkoğlu & Can Yaşar, 2023, s. 1). I samband med exemplet beskrivs ett försök till att skapa en lugnare stämning, detta resulterar även i att barnen rör sig på ett lugnare vis i deras miljöer på förskolan.

Respondenterna beskrev olika situationer där musiken syftade till att främja socialt samspel, vilket kunde ske i exempelvis samlingar.

Det sociala med barnen, att när vi väl samlas så blir det ju en gemensam sångstund då. Där barnen både får samarbeta kanske när man spelar instrument.

Här används musiken som ett redskap i att skapa ett forum för att samla barnen i ett gemensamt nätverk där musiken tolkas vara dragande i att fånga barnens uppmärksamhet. Att använda musik i olika situationer tillsammans med olika material kan musiken bli ett redskap i att engagera barnen och på så sätt skapa ett gemensamt sammanhang där de socialiserar över sångstunder och samspelar. Ehrlins (2012) studie belyser att gemensamma musikaliska aktiviteter leder till en känsla av delaktighet vilket kan relateras till det samarbete som beskrivs i arbetet med instrumenten (Ehrlin, 2012, s. 145). Inom det sociokulturella perspektivet skapar sociala interaktioner delaktighet, vilket är något som kan tolkas ske när de respondenten beskriver samarbetet kring instrumenten (Säljö, 2014, ss. 67, 130). Barnen engageras på olika sätt i verksamheterna och i detta exempel beskrivs det att barnen får engageras i sångstunderna genom att få testa instrument och använda kroppen i situationen. Upplevelsen av situationen

påverkas av hur engagerade barnen känner sig, därför kan en musikalisk aktivitet som denna upplevas vara olika meningsfulla för barnen beroende på deras individuella behov.

När respondenterna beskriver att barnen får uttrycka känslor genom musiken används musiken som ett sätt att guida barnen i känslor och visa de känslor som finns. Precis som musiken kan skapa rörelseglädje som togs upp i ett annat exempel, skapar musiken andra känslor för de som deltar.

Att de får testa emotionella uttryck när vi lyssnar på musiken på smartboarden eller spelar musik och det kanske hjälper barnen bearbeta sina känslor. Ibland kan man sjunga den, en sång som handlar om att kanske en krokodil blir uppäten och då gör man ”åh stackars krokodilen” man ändå förstår att det är synd om krokodilen.

Musik kan i detta exempel ge en uppmuntran att sprida glädje, känna sorg, ilska eller som situationen ovan påpekar, bearbeta känslor. Detta är även något som tas upp i studien av Rosati (2024) som redogör att barns emotionella utveckling stöttas genom musikalisk erfarenhet. I studien påpekar även forskaren att den emotionella utvecklingen sker i sångsagor där karaktärerna man sjunger om går igenom olika utmaningar och barnen får på så sätt möjlighet att känna olika känslor (Rosati, 2024, s. 95). Detta kan kopplas till exemplet där barnen tillsammans med pedagogerna beskrivs uttrycka medlidande gentemot krokodilen.

Informanterna beskrev också sätt som barnen gjordes delaktiga genom att erbjuda olika valmöjligheter.

Det kan också vara såhär, när man lyssnar på smartboarden får också barnen välja lite själva vad de vill ha för låtar. Det kan ju då komma utifrån vad man lyssnar på hemma och då kanske man också utvecklas lite i det kulturella perspektivet för att barnen har olika ursprung och man lyssnar på olika musik så då kanske man också lär sig lite om sina kompisars kulturer de har hemma.

Även här beskrivs musiken som ett sätt att skapa ett gemensamt forum där barnen kan lära känna varandra på ett djupare plan när de får nya perspektiv utefter möjligheten att få vara med och bestämma vad gruppen ska lyssna på för musik. I studien av Barrett et al. (2021) nämner de att olika kulturer och tidsperioder kan uppdragas genom att dela med sig av musik, vilket kan kopplas till exemplet ovan där barnen beskrivs få välja musik och på så sätt få dela med sig av sin musik (S. Barrett et al. 2021, s. 10). Barnen kan i liknande situationer som ovan ge en inblick av personliga preferenser och på så sätt skapa en gemensam förståelse och andra förutsättningar för att lära känna andra barn. Utifrån exemplet får barnen en möjlighet att engagera sig genom

att få vara delaktiga i beslut. Detta beskrev informanterna som ett sätt att uppmuntra barns självförtroende.

Det stärker barnen om där är en låt som är deras låt, som de spelar mycket hemma, de är trygga med låten. Har man då som vi har scen och sånt och står och sjunger i en flörtkula med folie på, på en rulle. Alltså då plötsligt kan de stå i centrum, gud vad man lyfter det barnet då. Från att vara jätteblyg annars, knappt våga berätta vad de heter i efternamn och sen ställer de sig på en scen där 30 barn kan stå och titta på de och då glömmer de liksom bort det för de går in i musiken.

I en denna situation beskrivs ett självförtroende som vissa barn kan få som inte annars brukar finnas där. Musiken blir ett redskap i detta exempel i att våga, våga stå i centrum med allas uppmärksamhet på en och blir då stärkande för den individen. I studien av Baret, Flynn och Welch (2018) så påpekar de att användandet av musik kan vara ett förberedande medel inför skolan där detta kan ses som förberedande (Baret, Flynn, & Welch, 2018, s. 1). Skolan kan sätta barn i situationer där uppmärksamhet riktas på ett enskilt barn och därför är situationer som den beskriven ovan viktig i förberedelsen för skolgången.

5.5 Brister och begränsningar som kan skapa utmaningar och svårigheter

Respondenterna beskrev olika utmaningar och svårigheter med att kunna använda musik i förskolan, dock skiftade detta ifrån barngrupp till barngrupp. Några utmaningar och svårigheter respondenterna tog upp var bland annat ekonomiska, miljömässiga och hur ens kollegor kan påverka arbetet med musik. Trots de utmaningar och svårigheter som beskrevs så upplevde informanterna att de alltid kunde använda sig av musiken med hjälp av rösten, oavsett andra förutsättningar.

Det kan vara svårt att hitta rätt typ av musik som passar alla barnen i olika åldrar. Att skapa ett lugn, som då vid matbordet och en trygg miljö där barnen kan fokusera på detta (sången) och inte på att de är så hungriga eller stressade eller vad det nu kan vara.

Detta är en situation som beskriver musiken som dels ett redskap i att ”distrahera” barnen ifrån att fokusera på att känna sig hungriga, men det är också en situation där musiken beskrivs vara svåråtkomlig i miljöer där det inte finns ett lugn och en trygghet. En lugn och trygg miljö är det respondenterna beskriver vara avgörande för att barnen ska kunna våga och vilja utforska musiken. Miljön runt om en individ är påverkande kring hur interaktion med miljön kommer ske och likaså påverkar omgivningen individen, där omgivningen förser en med erfarenhet som i sin tur påverkar den personliga utvecklingen (Säljö, 2014, ss. 121-125). Det blir därför tydligt att miljön är avgörande för att främja en lärande omgivning och i detta exempel utgörs det via lugn och trygghet. Miljöns påverkan på lärande är även något som tas upp i studien av Türkoğlu & Can Yaşar (2023) där de förespråkar att miljön utformas på ett sätt som främjar lärande (Türkoğlu & Can Yaşar, 2023, s. 1).

Informanterna beskrev att använda rösten för att få in musik i vardagen var tillräckligt dock kunde det ses som att möjligheterna begränsades av att inte ha musikmaterial.

En utmaning att få in det om man inte har instrument eller så, man kan alltid sjunga med sin röst men att spela med instrument blir ett annat sätt att lära sig.

Här beskrivs ekonomiska förutsättningar som kan skapa utmaningar och begränsar verksamheterna att få in material som hade kunnat användas för att främja barnens lärande och utveckling. I teorin om den proximala utvecklingszonen anses människan inte erhålla kunskap från början utan att människan ständigt utvecklas kunskapsmässigt genom erfarenheter (Säljö, 2014, ss. 119-120). Att ständigt utveckla sin verksamhet genom att exempelvis använda instrument i samband med musik blir detta ett sätt att ge förutsättningar för ytterligare sätt att

åstadkomma kunskap. Den ekonomiska biten förklarar alla respondenterna var avgörande för tillgängligheten för att kunna använda musiken. Några respondenter beskrev instrument och andra beskrev möjligheten goda ekonomiska förutsättningar ger kring att kunna ta sig till musik när förskolorna ligger på landsbygden.

Respondenterna beskrev att, trots andra förutsättningar så var attityden från omgivningen och kollegorna avgörande för vilken plats musiken kan få ha i förskolorna.

En annan utmaning kan vara för andra pedagoger som känner sig inte så intresserade av musik och inte känner att de behöver få in det, att det blir en osäkerhet i pedagogen och de kanske inte känner att det är det bästa sättet att undervisa för att de inte känner sig bekväma med det.

I detta exempel skapas det en begränsning där pedagoger i det här exemplet kan bortprioritera musiken eftersom personalen inte beskrivs känna ett behov av att använda musik som en del av deras arbetssätt. Utifrån den tidigare forskningen kring musikens betydelse för barns utveckling och lärande som lyfts under analysens gång, kan bortprioriteringen av musik förstås påverka barnens lärande och utveckling när användandet av musiken blir begränsad. Ehrlins (2012) studie lyfter gemenskap, delaktighet och att stärka individer i en barngrupp, vilket beskriver några fördelar som kan åstadkommas genom musikaliska aktiviteter (Ehrlin, 2012, s. 145). I denna situation kan detta bli en utmaning att skapa gemenskap och delaktighet genom musikaliska aktiviteter när musiken beskrivs blir mindre prioriterad i verksamheten. Detta kan tolkas som att andra metoder och arbetssätt används istället för musiken.

5.6 Sammanfattning

Genom det insamlade materialet har jag fått fram ett resultat kring hur pedagoger beskriver sig använda musiken i förskolan. Sammanfattningsvis beskrivs musiken användas dagligen och informanterna förklarar att musiken har en väldigt stor och betydande roll i förskolan och för barnen. Många av informanterna uttryckte hur de på olika sätt arbetade med musik och i vilka situationer de uppfyllde olika syften, där sången var det som förekom mest och beskrevs ha en betydande roll för barnens trygghet. Respondenterna ansåg att använda musik endast upplevdes positivt för barns lärande och utveckling, samt att det upplevdes vara ett roligt arbetssätt av barnen. Trots att musiken ansågs ha en central roll i verksamheten upplevs en del utmaningar och svårigheter för att kunna arbeta med musiken på ett sätt som är önskvärt av respondenterna. Där ekonomi, tid och personalbrist beskrevs skapa begränsningar för användningen av musik.

6.Slutsdiskussion

Syftet med studien var att, med hjälp av respondenternas utsagor, förstå hur de arbetar med musik, i vilka situationer och på vilka sätt de använder musik. Där frågeställningarna ”hur beskriver pedagogerna sitt arbete med musik i förskolan, vilka situationer och på vilket sätt används musik?” samt, ”vilka motiv och möjligheter kring användning av musik beskriver pedagogerna?” besvaras och framkommer i resultatet. Något som synliggörs i presentationen av resultatet är att musiken används som ett redskap för lärande och utveckling inom andra aspekter än att musiken används för musikens egenvärde. Det framkom i resultatet att pedagogerna beskriver att användandet av musik påverkar barns emotionella, motoriska och språkliga utveckling såväl som deras självförtroende. Ehrlin (2012) belyser i sin studie att musiken kan användas som ett tillvägagångssätt för barns generella utveckling. Studien redogör att barns kommunikativa och språkutveckling påverkas av den estetiska uttrycksformen, där musiken utgörs som ett redskap för att stötta den enskilda individen i sitt eget lärande (Ehrlin, 2012, ss. 17, 145).

I studien framkommer det att det finns en svårighet i att få in musiken i förskolorna, dels på grund av olika förutsättningar så som bland annat ekonomiska, dels med anledning av olika resurser så som tillgång till musikmaterial. De olika förutsättningarna och resurserna skapar en begränsning av användandet av musik i förskolorna. Bristen av tillgängligt musikmaterial så som instrument kan hindra lärandet som musikaliska aktiviteter för med sig. I studien av S. Barrett et al. (2021) så påverkas den dagliga tillämpningen av musik av olika redskap som kan möjliggöra användandet av ämnet där instrument är ett av redskapen som kan göra detta möjligt (S. Barrett et al. 2021, s. 6). I studien av Türkoğlu och Can Yaşar (2023) pekar den på påverkan miljöerna på förskolorna har på barns utveckling och lärande. Där miljöerna har en väsentlig roll i att främja lärande och är de utformade för att främja musikaliska aktiviteter så visar detta i sin tur hur det integrerats i verksamheterna i ett utbildningssyfte (Türkoğlu & Can Yaşar, 2023, s. 2).

Ett resultat som framkommer av pedagogernas utsagor tyder på att musiken har använts som ett alternativt sätt att skapa en mötesplats för barnen, dels på egenhand i deras olika lärandemiljöer där de använt musikmaterial, dels i planerade samlingar av olika slag. Samlingarna har varit uppbyggda på delaktighet och gemenskap och har på så sätt varit drivande i att skapa ett möte mellan pedagoger och barn. I situationer av möte där barnen delar musik och på så sätt också värderingar får de syn på olika kulturer musik kan förmedla där musiken skapar en generell mötesplats såväl som en kulturell. Inom det sociokulturella perspektivet

utvecklas kunskap och förståelse genom samspel där språket har en central del. Språket har en effekt på samspel och är därför en väsentlig del för att kunna dela med sig av kunskap och erfarenhet (Säljö, 2014, ss. 232-233). Kultur, värderingar och tro är något som kan föras vidare genom olika typer av historier. Barn kan få kunskap om sin egna kultur såväl som att förstå sig på någon annans (Rosati, 2024, s. 95). Olika kulturer kan komma fram genom att dela med sig av sin musik och kan då bilda en ingång till den berörda kulturen (S. Barrett et al, 2021, s.10).

Genom de presenterade resultaten blir det tydligt att pedagogerna beskriver att musiken används som ett redskap för att lyfta en individ. Resultaten visar att musiken kan skapa mod och kan leda individer som inte brukar/vågar ta plats till att göra det. Att våga göra detta påverkar också ens sociala beteende då detta kan resultera i att resten av barngruppen får en annan syn på en. Musiken för med sig sociala fördelar (S. Barrett et al, 2021, s.10) och musiken stärker den enskilda individen i större sammanhang (Ehrlin, 2012, s. 145).

Barn ska ges tid, rum och ro till eget skapande. De ska få möjlighet att utforska, reflektera kring och beskriva sin omvärld. Utbildningen ska ge barnen möjlighet att uppleva, gestalta och kommunicera genom olika estetiska uttrycksformer som bild, form, drama, rörelse, sång, musik och dans (Skolverket, Läroplan för förskolan, 2018, s. 9).

Förskolan läroplan nämner olika uttrycksformer som barnen ska få möjlighet att ta del av (Lpfö 2018 s.9), där ingen uttrycksform beskrivs prioriteras högre än någon annan. Detta skiljer sig ifrån hur det beskrivs av respondenterna på de olika förskolorna. En informant nämnde att de inte har en specifik plats för musik på samma sätt som de en ateljé medan en annan informant nämnde att de hade scen och hemmagjorda mikrofoner. Detta tyder på att musiken prioriteras olika högt och används olika mycket från förskola till förskola, såväl som från barn till barn och pedagog till pedagog.

I en liknande studie av Bendix – Benitez och Nimhagen (2021) kom de fram till att musik används som ett redskap för att nå andra lärande, vilket stämmer överens med det presenterade resultatet i denna studie (Bendix-Benitez & Nimhagen, 2021, s. 32). Detta är även något som nästintill alla studier som presenterats under detta arbete också antytt och i förhållande till förskollärares profession blir detta betydande.

Efter samhällets ständiga förändrade krav på förskolan ses förskolläraren som en undervisande lärare tillskillnad ifrån omvårdare som det tidigare perspektivet varit (Skolverket, 2021). Samtidigt som musiken förtjänar en roll av användande för musikens skull och egenvärde kan man inte bortse ifrån det professionen är ålagda att förutse barnen med, undervisning.

Undervisning utöver musik, undervisning inom en rad olika ämnen som matematik, naturkunskap och språk där musiken kan användas som ett redskap för att arbeta in andra mål.

En slutsats som jag drar är att resurser i form av musikaliska material behövs i förskolan för att kunna fortsätta och kunna utveckla arbetet med musiken, trots den beskrivna tillgången till sin röst och därmed sången. Pedagogerna behöver denna tillgång för att kunna fördjupa och variera sin undervisning och därigenom barnens kunskaper och erfarenheter. Om musiken används som ett redskap för att uppnå andra kunskaper skulle tillgångar till det musikaliska materialet fördjupa dessa. Detta musikaliska material skulle kunna användas som ett redskap i samband med exempelvis sång, dock skulle det också kunna användas som ett sätt för barnen att utforska musiken med hjälp av materialet och uppnå lärande, ett lärande som kommer genom att använda exempelvis instrument. I tidigare forskning och i min studie förklarar berörda informanter hur musiken används i förskolan och vilken betydelse den har för förskolan, men att brister så som ekonomiska förutsättningar bland annat skapar begränsningar för hur de hade kunnat arbeta med musiken.

Oavsett om musiken betraktas som ett redskap för att uppnå andra kunskaper, eller som endast ett läroplansmål som ska genomföras, eller som ett eget ämne som används för skojs skull och förmedlar glädje och andra känslor så har denna studie bidragit till att skapa ett perspektiv kring hur musik kan användas i förskolan. Denna studie har visat hur betydelsefull musiken upplevs vara för verksamheten såväl som för de informanter som uttryckt och deltagit i studien.

6.1 Kritisk metoddiskussion

Undersökningen gjordes genom kvalitativa intervjuer för att komma åt förskole pedagogers perspektiv på musikens användning, sam de fördelar och brister som beskrivs finnas i förskolan. Jag hade förutbestämda intervjufrågor, dock styrde de inte samtalet under intervjuernas gång, utan jag lät informanten prata fritt kring ämnet musik. Resultatet i denna studie påverkas av de informanter som deltagit eftersom de endast ger en liten blick av hur det kan se ut i arbetet med musik. I denna studie har fem olika pedagogers synsätt på det berörda ämnet presenterats, vilket bara ger deras perspektiv på musikens plats i förskolan. Eftersom ett strategiskt urval gjordes med hjälp av mitt personliga kontaktnät kan detta påverka det resultat som framkommit i studien. Genom att använda mitt personliga kontaktnät kan detta påverka trovärdigheten av det empiriska materialet.

6.2 Vidare forskning

I denna studie och i den tidigare forskningen har det redogjorts för olika sätt att arbeta med musik och musikens påverkan på barns utveckling och lärande som anledning till att musiken är av vikt i förskolan. Med tanke på att förskolläraren ansvarar för undervisningen i verksamheten så är det dennes uppgift att bestämma vad undervisningen ska handla om, detta ska även följa barngruppens intresse. Studien har visat att musik används som redskap för annat lärande och att det, i olika verksamheter, prioriteras olika. Med detta som anledning kan vidare forskning utföras genom att skapa sig en bredare uppfattning ur ett barns perspektiv, där vi kan få en syn på barnets egna upplevelser, uppfattningar och förståelse för betydelsen av musik. Används denna utgångspunkt skulle fokus skifta från hur och med vilka fördelar det finns med användandet av musik till, hur barn upplever och uppskattar de musikaliska aktiviteter de får vara en del av och genom detta kan vi skapa oss en uppfattning kring om barnen tycker musik används för lite eller för mycket.

Referenser

- Alvehus, J. (2023). *Skriva uppsats med kvalitativ metod - En handbok*. Stockholm: Johan Alvehus & Liber AB.
- Barett, M., Flynn, L., & Welch, G. (den 19 6 2018). *Music value and participation: An Australian case study of music provision and support in Early Childhood Education*. Hämtat från [journals.sagepub.com: https://journals.sagepub.com/doi/10.1177/1321103X18773098](https://journals.sagepub.com/doi/10.1177/1321103X18773098)
- Bayanova, L., Chichinina, E., Veraksa, A., Almazova, O., & Dolgikh, A. (den 10 2 2022). *Difference in Executive Functions Development Level between Two Groups: Åreschool Children Who took Extra Music Classes in Art Schools and Children Who Took Only General Music and Dance Classes Offered by Preschools*. Hämtat från [mdpi.com: https://www.mdpi.com/2227-7102/12/2/119](https://www.mdpi.com/2227-7102/12/2/119)
- Bendix-Benitez, R., & Nimhagen, K. (den 07 04 2021). *Du det är så jävla viktigt!* Hämtat från [diva-portal.org: https://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:1548510/FULLTEXT02.pdf](https://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:1548510/FULLTEXT02.pdf)
- Benedroth Karlsson, M. (2020). *Bild, konst och medier för yngre barn - Kulturella redskap och pedagogiska perspektiv*. Lund: Maria Benedroth Karlsson & Tarja Karlsson Häikiö & Studentlitteratur AB.
- Braun, V., & Clarke, V. (den 21 8 2014). *Using thematic analysis in psychology*. Hämtat från [tandfonline.com: https://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1191/1478088706qp063oa](https://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1191/1478088706qp063oa)
- Derri, V., Tsapakidou, A., Zachopoulou, E., & Kioukourtzoglou, E. (1 2001). *Effect of a Music and Movement Programme on Development of Locomotor Skills by children 4 to 6 years of age*. Hämtat från [researchgate.net: https://www.researchgate.net/publication/235925709_Effect_of_a_Music_and_Movement_Programme_on_Development_of_Locomotor_Skills_by_Children_4_to_6_Years_of_Age](https://www.researchgate.net/publication/235925709_Effect_of_a_Music_and_Movement_Programme_on_Development_of_Locomotor_Skills_by_Children_4_to_6_Years_of_Age)
- Ehrlin, A. (2012). *Att lära av och med varandra - En etnografisk studie av musik i förskolan i en flerspråkig miljö*. Hämtat från [diva-portal.org: https://oru.diva-portal.org/smash/get/diva2:552453/FULLTEXT03](https://oru.diva-portal.org/smash/get/diva2:552453/FULLTEXT03)

- Ito, T., Sugiura, H., Natsume, K., Narahara, S., Sugimoto, Y., Matsuzawa, E., . . . Ochi, N. (den 18 9 2024). *Effect of Dance Music on Motor Skills and Balance in Children: An Observational Cohort Study*. Hämtat från mdpi.com: <https://www.mdpi.com/2227-9067/11/9/1128>
- L. Rowe, M., L. Kirby, A., Dahbi, M., & Luk, G. (den 1 1 2023). *Promoting Language and Literacy Skills through Music in Early Childhood Classrooms*. Hämtat från eds.p.ebscohost.com:
<https://eds.p.ebscohost.com/eds/pdfviewer/pdfviewer?vid=11&sid=bee6880f-e304-493e-92b8-2347e55a6e92%40redis>
- Rosati, N. (den 30 7 2024). *Nursery Rhyme, Rhythm and Narrative Thinking in Early Childhood Education*. Hämtat från czasopisma.ignatianum.edu.pl:
<https://czasopisma.ignatianum.edu.pl/eetp/article/view/3293/2804>
- S. Baret, J., E. Schachter, R., Gilbert, D., & Fuerst, M. (den 17 2 2021). *Best Practices for Preschool Music Education: Supporting Music-Making Throughout the Day*. Hämtat från link.springer.com: <https://link.springer.com/article/10.1007/s10643-021-01155-8>
- Salvador Blasco-Magraner, J., Benabe-Valero, G., Marín-Liébana, P., & Moret-Tatay, C. (den 1 4 2021). *Effects of the Educational Use of Music on 3- to 12-Year-Old Children's Emotional Development: A Systematic Review*. Hämtat från mdpi.com: <https://www.mdpi.com/1660-4601/18/7/3668>
- Skolverket. (2018). *Läroplan för förskolan*. Hämtat från www.skolverket.se:
<https://www.skolverket.se/undervisning/forskolan/laroplan-for-forskolan/laroplan-lpfo-18-for-forskolan>
- Skolverket. (den 8 9 2021). *Förskollärare bör få reflektera över värdefulla möten*. Hämtat från [skolverket.se](https://www.skolverket.se):
<https://www.skolverket.se/skolutveckling/forskning-och-utvarderingar/artiklar-om-forskning/forskollarare-bor-fa-reflektera-over-vardefulla-moten>
- Säljö, R. (2014). *Lärande i praktiken - Ett sociokulturellt perspektiv*. Lund: Studentlitteratur AB & Författaren.
- Türkoğlu, D., & Can Yaşar, M. (den 1 10 2023). *Musicogram Use by preschool teachers in listening activities*. Hämtat från files.eric.ed.gov:
<https://files.eric.ed.gov/fulltext/EJ1409807.pdf>

Vetenskapsrådet. (den 12 6 2017). *God forskningsed*. Hämtat från vr.se:
<https://www.vr.se/analys/rapporter/vara-rapporter/2017-08-29-god-forskningsed.html>

Bilaga 1

LÄRANDE OCH SAMHÄLLE
BARNDOM-UTBILDNING-SAMHÄLLE

Datum: 2024-09-03

På förskolläraryrket utbildningen vid Malmö universitet skriver studenterna ett examensarbete på sjunde terminen. I detta arbete ingår att göra en egen vetenskaplig studie, utifrån en fråga som kommit att engagera studenterna under utbildningens gång. Till studien samlas ofta material in vid förskolor, i form av t.ex. intervjuer och observationer. Examensarbetet motsvarar 15 högskolepoäng, och utförs under totalt 10 veckor. När examensarbetet blivit godkänt publiceras det i Malmö universitets databas DIVA (<http://mau.diva-portal.org/smash/search.jsf?language=s&dswid=4868>)

Samtycke till medverkan i studentprojekt

Hej! Jag är 22 år gammal och heter Angela Jansson. Jag studerar sista terminen på förskolläraryrket utbildningen och kommer ta examen i januari 2025. Jag ska nu skriva ett examensarbete och ska genomföra en studie kring musikens plats i förskolan. Det jag är intresserad av att ta reda på genom denna studie är i vilken utsträckning olika förskolor använder sig av musik i verksamheten samt hur de arbetar med det i vardagen.

Jag har planerat att samla in material via intervjuer med olika pedagoger på olika förskolor. Intervjuerna kommer spelas in via ljudupptagning på Zoom. Ljudupptagningen som kommer spelas in är den personuppgift som kommer samlas in och användas som underlag i studien. De som kommer ha tillgång eller kunna begära att få lyssna på ljudupptagningen är min handledare och examinator. Det insamlade materialet och personuppgifter lagras på Malmö Universitets server under arbetet med examensarbetet, samt förvaras samtyckesblanketterna oåtkomligt på Malmö Universitet.

Mitt arbete kommer att utgå ifrån det som står i Vetenskapsrådets forskningsetiska principer (<https://www.vr.se/analys/rapporter/vara-rapporter/2017-08-29-god-forskningssed.html>) där Jag kommer utgå ifrån b.l.a. dessa principer i följande avseenden:

- Medverkan baseras på samtycke och detta samtycke kan när som helst återkallas. Varje deltagare har alltså rätt att avbryta sin medverkan när som helst, utan några negativa konsekvenser.
- Deltagarna kommer att oidentifieras i det färdiga arbetet.
- Materialet kommer enbart att användas för aktuell studie och kommer att förstöras när denna är examinerade

Angela Jansson

Studentens underskrift och namnförtydligande

Kontaktuppgifter till student (tfn nr, e-mail):

07xxxxxxxx

xxxxxxxxxxxxxxxx@gmail.com

Ansvarig handledare på Malmö universitet:

xxxx xxxxxx

Kursansvarig på Malmö universitet:

Sara Berglund

Kontaktuppgifter Malmö universitet:

www.mah.se

040- xxx xx xx

Information om Malmö universitets behandling av personuppgifter

Personuppgiftsansvarig	Malmö universitet
Dataskyddsombud	dataskyddsombud@mau.se
Typ av personuppgifter	Namn, anteckning av lärandesituation, bild och/eller filmklipp samt ditt samtycke till att Malmö universitet behandlar dessa personuppgifter.
Ändamål med behandlingen	För att möjliggöra undervisnings- och examinationssituationer i förskolemiljö för studenter vid Malmö universitets förskolläraryt utbildning.
Rättslig grund för behandling	Ditt samtycke.
Mottagare	Personuppgifterna kommer endast användas i utbildningssyfte inom ramen för Förskollärarytprogrammet vid Malmö universitet och kommer inte att spridas vidare till någon annan mottagare.
Lagringstid	Malmö universitet kommer spara dina personuppgifter så länge de behövs för ovan angivet ändamål eller till dess att du återkallar ditt samtycke. Efter genomförd kurs/program kommer personuppgifterna att raderas. Malmö universitet kan dock i vissa fall bli skyldiga att arkivera och spara personuppgifter enligt Arkivlagen och Riksarkivets föreskrifter.
Dina rättigheter	Du har rätt att kontakta Malmö universitet för att 1) få information om vilka uppgifter Malmö universitet har om dig och 2) begära rättelse av dina uppgifter. Vidare, och under de förutsättningar som närmare anges i dataskyddslagstiftningen, har du rätt att 3) begära radering av dina uppgifter, 4) begära en överföring av dina uppgifter (dataportabilitet), eller 5) begära att Malmö universitet begränsar behandlingen av dina uppgifter. När Malmö universitet behandlar personuppgifter med stöd av ditt samtycke, har du rätt att när som helst återkalla ditt samtycke genom skriftligt meddelande till Malmö universitet. Du har rätt att inge klagomål om Malmö universitets behandling av dina personuppgifter genom att kontakta Datainspektionen, Box 8114, 104 20 Stockholm.

Samtycke

Härmed samtycker jag till att medverka i ovan beskrivna studentprojekt, samt bekräftar att jag har tagit del av informationen om Malmö universitets behandling av personuppgifter.

Namn:

Namnförtydligande:.....

Dagens datum:

Bilaga 2

Allmänna/öppna frågor

Hur många års erfarenhet har du av att arbeta i förskolan?

Arbetar du hos de äldre eller yngre barnen?

Arbetar du på en kommunal eller privat förskola?

Frågor till ämnet

Hur använder ni musik i vardagen på förskolan och i vilka sammanhang?

- Kan du ge några exempel?
- I undervisningen eller på andra sätt?
- Hur ofta skulle du säga att det sker?

Vilka typer av musik använder du/förskolan mest (sånger, rytmikövningar, instrument)?

Vilka resurser har du tillgång till för att integrera musik i förskolan (instrument, musikspelare, utbildning osv)?

Hur ser du på musikens roll i förskolans verksamhet?

Vilken erfarenhet av och intresse har du själv av musik i din profession? Vilken betydelse har det tror du?

Har ni någon på förskolan som har någon utbildning inom musik eller de andra estetiska uttrycksformerna (bild, dans, drama osv)?

Har ni sångstunder i förskolan, hur sker dessa? Spontan/ planerade, båda?

- Vem initierar det då? Barnen eller pedagogerna?
- Har ni material musikmaterial tex instrument tillgängligt för barnen?

Hur skulle du säga att barnen påverkas av musik och sångstunder?

Hur tänker du att barn utvecklas genom musik och sång?

Hur ser du på musik som en faktor i att skapa en mer inkluderande mötesplats?

Har du något tillfälle där musik verkligen har gjort skillnad i din förskolas verksamhet?

Finns det några utmaningar eller svårigheter med att använda musik i förskolan?